

VIRKSOMHETSREGNSKAP 2018 VIRKSOMHETSPLAN 2019

- S 2 Vedtekter
- S 4 Tilbakeblikk
- S 5 **Inkluderingskolen** - Et utviklingsprosjekt
Et samarbeidsprosjekt mellom PVT og RiT
RiT, Rådgivningsgruppa i Trondheim
Snøballkvinnene
- S 6 PVT, Pakistansk Velferdsforening Trøndelag
- S 7 *å pleie menneskerettslig helse*
- S 8 Vår hovedidé er inkludering
- S 9 Utvikling
Menneskerettslig allmenntilstand
- S 10 Verdenserklæringens artikler 25 og 28
- S 11 For at Inkluderingskolen skal være effektiv, ...
På tide å tenke tanken om et trøndersk menneskerettighetshus
- S 12 ***Det er håpløst og vi gir oss ikke***
- S 13 Anmodning om å stoppe tvangsutsendelse til Afghanistan
- S 15 Menneskerettigheter versus Innvandringspolitiske hensyn
Ondskapens banalitet – et spill om moral
- S 16 Holdt opp mot samvittighetens røst
- S 17 Civiliter Morteuus – Sivilt død
- S 19 Vedrørende torturforebygging   Brev til Sivilombudsmannen
- S 22 Anmodning om anerkjennelse   Brev til UDI
- S 24 VIRKSOMHETSPLAN 2019
Langsiktige mål
- S 25 Strategisk
For eksempel
- S 26 Kalender 2019

VEDTEKTER

FORMÅL

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en Menneskerettighetsorganisasjon med Verdenserklæringen som fremste referansedokument.

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en Flyktningeorganisasjon som arbeider med Flyktningkonvensjonen og våre egne flyktningepolitiske utredninger som referansedokumenter, med spesielt ansvar for å bygge ut og videreutvikle et tjenestetilbud på faglig forsvarlig nivå.

ORGANISERING

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en Medlemsorganisasjon med

- **Medlemmer**
- **Styre**
- **Og et Faglig Kontor med Daglig Leder**

Årsmøte i Rådgivningsgruppa i Trondheim innkalles med 3 ukers varsel og avholdes innen utgangen av januar. Årsmøtet behandler:

- **Virksomhetsregnskap**
- **Virksomhetsplan**
- **Regnskap**
- **Budsjett**
- **Innkomne forslag**
- **Mandat for Styre og Daglig Leder**
- **Valg**

Til styret velges:

- **Styreleder**
- **Nestleder**
- **Sekretær**
- **Økonomiansvarlig**
- **Styremedlem**
- **Varamedlemmer**

Styrets oppgaver er:

- **Sammen med Daglig Leder:**
  - Å utvikle og ivareta tjenestetilbudet
  - Å utvikle Rådgivningsgruppa i Trondheim som demokratisk arena
  - Å utvikle og ivareta strategier og tiltak for integrering
  - Å søke om midler til virksomheten
  - Å representere asylsøkere og flyktnings interesser i dialog med myndigheter og andre
  - Gjennom verksteder og annen tilrettelegging å stimulere til å øke den faglige kompetansen og kapasiteten i og utenfor Rådgivningsgruppa
  - Å forberede og innkalle til årsmøte
  - Eventuelt å innkalle til ekstraordinært årsmøte

Medlemmer:

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en interesseorganisasjon for flyktnings og asylsøkere. Det individuelle tjenestetilbudet er etter Utlendingslovens § 82 en rettighet og i prinsippet gratis. Tjenestene regnes som medlemstjenester. Det forutsettes derfor at den som ønsker tjenestetilbudet, blir medlem og betaler medlemskontingent. Medlemskapet er saksvarig.

Rådgivningsgruppa i Trondheim er samtidig en solidarisk organisasjon. Medlemskap varer så lenge kontingent blir betalt.

Vedtektsendringer:

Vedtektsendringer behandles på årsmøtet. Det kreves 2/3 flertall. Forslag må være styret i hende minst én uke før.

Opphør:

Rådgivningsgruppa opphører etter vedtak på 2 på hverandre følgende årsmøter.

Tilbakeblikk

I Virksomhetsregnskapet for 2015 skrev vi:

Det heter seg at du ikke kan stige ned i samme elven to ganger, for allerede når du stiger ned i elven første gang, er den ikke lenger den samme. Rådgivningsgruppa i Trondheim er heller ikke den samme. Vi ble dannet som NOAS Trøndelag i 1987, vi la oss ned i 1994, for straks å gjenoppstå som Rådgivningsgruppa. I 1998 ble vi et forbund av Rådgivningsgrupper, som gikk inn i SOS Rasisme, en organisasjon vi ikke passet inn i. (Jf. pågående rettssaker.) I 2002 fortsatte vi alene som Rådgivningsgruppene i Norge. Med tiden smuldret de andre Rådgivningsgruppene bort. Tidens elv er ikke den samme. Spørsmålene er nå:

- *Skal vi omstille oss?*
- *Eller skal vi oppløse oss?*

Svarene må vi finne i vårhalvåret 2016.

I Virksomhetsplanen for 2016 skrev vi som første prosjekt:

Videreføring av Rådgivningsgruppas funksjoner:

- *i et faglig organ*
- *og i en interesse- og solidaritetsorganisasjon*

I Virksomhetsregnskapet for 2016 skrev vi:

I 2017 som i 2016 som i 2015. Spørsmålet er: Klarer Rådgivningsgruppa å omstille seg? Eller må vi oppløse oss? Spørsmålet er ikke nytt. Situasjonen har vært alvorlig lenge. Alvorlig fordi mange har bruk for Rådgivningsgruppa. Men for å kunne videreføre og utvikle virksomheten, trenger vi inntekter, først og fremst til å trene, kvalifisere og lønne medarbeidere.

Men vi skrev også:

Et langsiktig mål er derfor både å stimulere til og å medvirke til at det utvikles en nasjonal, profesjonell og kompetent menneskerettighets-tjeneste, som er samordnet med og på linje med helse- og sosialvesenet.

På den ene siden, vi sliter. På den andre siden – vi har store oppgaver foran oss. For å si det med Jan Erik Vold:

Det er håpløst, og vi gir oss ikke.

Vi gikk inn i 2018 med nytt livsmot, bestemthet og vilje til å utvikle både organisasjon og tjenester.

Sterkt medvirkende til dette var etableringen av og samarbeidet PVT, Pakistansk Velferdsforening Trøndelag. På de neste sidene er beskrevet

INKLUDERINGSSKOLEN

Et utviklingsprosjekt om klinisk menneskerettighetsarbeid

Rabia Sadiq Khan og Bernt Hauge – 06.12.2018

INKLUDERINGSSKOLEN

Et utviklingsprosjekt om klinisk menneskerettighetsarbeid

Et samarbeidsprosjekt mellom PVT og RiT

Samarbeidet mellom forfatterne startet i 2005 da 3 leger, alle asylsøkere bosatt på Sandmoen mottak, henvendte seg til RiT og meldte bekymring for barna; Sandmoen var ikke en god oppbevaringsplass for barn, hverken for barn eller voksne. Dette ledet oss ut i en studie og intervjuundersøkelse av sammenhenger mellom svikt i menneskerettigheter som årsak og utslag i mental helse som virkning. Rapporten fra undersøkelsen kalte vi *UDI-Arkipelet*. Den ble lagt fram på konferanse om Ytringsfrihet 18.08.2006.

En av erfaringene fra arbeidet med UDI-Arkipelet var at kvinner utsettes for andre forfølgelsesmønstre enn menn, jf. årets fredspris. Dette ledet oss inn på et nytt prosjekt; *Kvinner og jenter, menneskerettigheter og mental, medisinsk og fysisk helse*. Første delrapporten, *Alltid Redd*, ble lagt fram 17.06.09. I alt ble noe over 80 kvinner intervjuet etter samme skjema og 8 delrapporter lagt fram.

RiT, Rådgivningsgruppa i Trondheim, er en liten menneskerettighetsorganisasjon som spesielt arbeider med rettighetene til flyktninger, asylsøkere og innvandrere. Vi ser ikke menneskerettigheter først og fremst som et juridisk fag, knyttet til den dømmende makt, med oppmerksomheten på den som krenker, men heller som et helse- og sosialfag, med oppmerksomheten rettet mot den eller de som erfarer menneskerettighetssvikt, knyttet til oppgavene å pleie, helbrede, forebygge og styrke.

Vårt fremste og overordnede referansedokument er Verdenserklæringen om menneskerettighetene. Denne er kunngjort som «*a common standard of achievement*». Verdenserklæringen er ikke først og fremst en straffelov. Den er en moralsk og demokratisk standard. Den er en rettesnor å leve etter. Jf. artikkel 1, andre setning: «*De (alle mennesker) er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.*»

Snøballkvinnene, et begrep, en erkjennelse. I sin tid snakket vi om *Løsunger* eller *Lausunger*, unger som ikke hadde far. Hva med kvinner som ingen mann har ansvar for? «Hva mener du med *løse kvinner*?» spurte Kjell Olav. Han likte ikke uttrykket. «Jo, du skjønner det, at ei jente som er støtt ut av familie og

lokalsamfunn, har ikke en snøballs sjanse til å etablere seg på verdig vis.» «Da skal du kalle dem **Snøballkvinner**» sa Kjell Olav. Fenomenet å være utstøtt. I det videre arbeidet tok vi i bruk begreper fra helsesektoren. Vi snakket om **menneskerettslig helse**. Vi tegnet menneskerettslige profiler og gjorde menneskerettslige anamneser.

Torturkonvensjonens artikkel 3.2 bruker uttrykket: «... om det i den stat det gjelder finnes et gjennomført mønster for grove, åpenbare eller omfattende brudd på menneskerettigheter». Jf. årets fredspris til Denis Mukwege og Nadia Murad. Det de beretter, er en serie med epidemier, smittsomme, med høy dødelighet og ellers ødeleggende for både individ og samfunn. De er som kreftsvulster på samfunns kroppen.

RiT ser det som en oppgave å avdekke og påpeke slike mønstre, å være et kontor for menneskerettslig folkehelse. Dessverre er det sterke krefter som setter lite pris på våre varsler. Jf. trendordet «*innstramminger*».

I årets freds- og menneskerettighetsdager rapporterer vi om to slike mønstre. Det første mønsteret kaller vi:

Menneskerettigheter versus innvandringspolitiske hensyn
Ondskapens banalitet – en spiral om moral

Her følger vi utviklingen av en ond spiral. Dessverre er det klima for slike, også i Norge. Håpet er at kjennskap til mekanismen kan gjøre det lettere å forebygge.

Det andre mønsteret kaller vi:

Civiliter Morteuus – Sivilt død

Her kjenner vi bl.a. igjen Snøballkvinnen. Det er mange som henne, fridd for menneskeverd og menneskerettigheter. Jf. en mekanisme som beskrives i forbindelse med årets fredspris; Når landsbyens kvinner blir skjendet, går landsbysamfunnet i oppløsning, fordi mennene ikke vil akseptere skjendede kvinner.

PVT, Pakistansk Velferdsforening Trøndelag, initiativ Rabia Sadiq Khan, oktober 2017. Problemstillingen som ble presentert for RiT var:

- *at det er mange pakistanske familier i Trøndelag*
- *hvor fedrene er på jobb og mødrene er hjemmевærende med små barn*
- *at mødrene gjennomgående har høy utdanning*
- *og svake ferdigheter i norsk*

Det medfører:

- *at god utdanning blir liggende brakk,*
- *mens mangelen på norskferdigheter går i arv,*
- *at ungene havner på engelskspråklig skole,*
- *og at mangelen på norsk språk og sosial og faglig kontakt kan bli et problem,*

Av konkrete tiltak PVT initierte, kan nevnes:

- utvikling av organisasjonen
- kontakter med administrasjon og politikere
- samarbeid med det organiserte cricket-miljøet i Trøndelag
- kontakt og samarbeid med RiT
- sosiale begivenheter

Videre:

- mellom 15 og 20 kvinner har brakt på bordet faglige vitnemål og diplomer. Noen måtte reise til Pakistan for å bringe dette i orden. Dokumentene ble så sendt NOKUT for godkjenning av kvalifikasjoner,
- kontakter er opprettet med bl.a. NAV.

Videre:

- 20 barn er overført til norsk skole eller barnehage
- Kontakt er opprettet med Trondheim kommunes fagenhet for oppvekst og utdanning med ønske om å prøve ut RiTs inkluderingsmodell «Alle skal med!»
  - Barnas inkludering i klassen
  - Foreldrenes inkludering i foreldresamarbeidet
- og familiens inkludering i nabofellesskapet

Videre:

- at RiT organiserer undervisning i norsk- og samfunnskunnskap etter språkkafe-modell, med frivillige lærere
- og at RiTs lokaler har fungert som kontor, hovedkvarter og operasjonssentral.

For RiT er dette prosjektet, som vi kaller «Inkluderingskolen», utfordrende og meget interessant. I vårt arbeid med asylsaker har vi, med referanse til

Verdenserklæringen om Menneskerettighetene, lært:

- å tegne menneskerettslige profiler
- å gjøre menneskerettslige anamneser
- å stille menneskerettslige diagnoser

Det PVT nå utfordrer oss på, er å foreskrive det Verdenserklæringen kunngjør som sin målsetning, nemlig **å pleie menneskerettslig helse, og å behandle alvorlig menneskerettighetssvikt.**

Vår hovedidé er **inkludering**. Den er bevisstgjort av arbeidet med begrep som *Snøballkvinner* og *Sivilt døde*. Å bli utstøtt eller ekskludert innebærer kollaps av menneskerettigheter. Menneskeverd og menneskerettigheter er kvaliteter knyttet til relasjoner og fellesskap mellom mennesker. Det du mangler av menneskeverd og menneskerettigheter er å finne i tilhørighet til en god kombinasjon av fellesskap. Derfor vår betoning av inkludering som metode, inkludering i gode fellesskap, hvor likeverd og demokrati praktiseres, i samsvar med over siterte Verdenserklæringens artikkel 1, andre setning:

De er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.

Derfor også slagordet: «*Alle skal med!*» Fordi alternativet som bys den som ikke er med, som står utenfor, ofte ikke er verdig.

Vår enkle modell eller prosedyre er ved bruk av faddere. For eksempel:

Situasjon Ny, fremmedspråklig elev i klassen.

Han/hun skal ønskes velkommen, introduseres til og

Inkluderes i klassemiljøet og det ytre miljøet.

1. **trinn** Høytidelig velkommen og presentasjon i klassen
2. **trinn** 2 faddere utnevnes med konkrete oppgaver i veiledning og sosialisering
3. **trinn** er en innvielsesfase som avslutter med
4. **trinn** et sosialt evenement med høytidelig opptak i fellesskapet

Modellen er anvendbar for mange aktuelle fellesskap:

- foreldresamarbeid på skolen
- nabofellesskap, klubber og organisasjoner i lokalsamfunnet
- samfunnsfellesskap og politikk

Entreprenøren. Tilbake til 80-tallet, en rapport fra Harald Aspen ved Sosialantropologisk Institutt om innvandremiljøer i Trondheim. Ett miljø pekte seg ut, tamilene. Én mann ble tilskrevet ære for dette, Ravi. Ravi var mannen som utgjorde en forskjell. Han ble omtalt som *entreprenør* for utviklingen av det tamilske miljøet.

Rabia Sadiq Khan er en kvinne som gjentatt har gått inn i entreprenørens rolle. I 2005, som asylsøker på Sandmoen, etablerte hun egen tjeneste for helseovervåkning og omsorg, spesielt for kvinnene på mottaket. Hun var sentral i de nevnte prosjektene RiT gjennomførte i årene 2005 - 2010, om «*UDI-Arkipelet*» og «*Kvinner og Jenter, ...*». Det var i den forbindelse vi lanserte begrepet «*klinisk menneskerettighetsarbeid*».

Utvikling:

Pakistansk Velferdsforening Trøndelag. Organisasjonen har en formidabel vekst, ikke bare pakistanere. Kvinner, mest kvinner, fra andre land er i flertall. For øyeblikket har PVT mer enn 300 medlemmer, fra 35 forskjellige opprinnelsesland. De fleste bor i Trondheim, men også Melhus, Malvik, Stjørdal og andre kommuner er representerte. En stor overvekt av kvinner og barn. Med generelle ønsker om likeverd og inkludering og tilpasning til norsk samfunn. Med konkrete og umiddelbare behov for helserådgivning og sosial inkludering.

Med bruk av PVTs egne krefter er under etablering:

- Helserådgivning for kvinner og barn,
- Kurs i engelsk på 2 nivå:
  - For IELTS-testing
  - Og elementær engelsk
- Kurs i data på 2 nivå:
  - Det helt elementære for de som mangler skolebakgrunn
  - Og til hjelp for de som har skolebakgrunn, men mangler kursing i data.
- Aktivitetstilbud for kvinner og barn fra lavinntektsfamilier
- Og; «*Det hadde vært så hyggelig om noen ville være bestemor og bestefar, tante og onkel til min unge, for det rakk vi ikke å få med oss da vi for.*»

Så langt: Det gnistrer av PVT, livsgnister, en ild som må holdes vedlike. PVT viser veier til et varmere samfunn.

Menneskerettslig allmenntilstand: PVT fanger opp mennesker med sviktende menneskerettslig allmenntilstand, flest kvinner og barn. Uten så langt å ha tegnet menneskerettslige profiler og gjort menneskerettslige anamneser, registrerer vi sammensatte og komplekse bilder:

- mennesker som har erfart forskjellsbehandling,
- som har erfart ufrihet og utrygghet,
- som har erfart grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling,
- som ikke har erfart sosial trygghet,
- som ikke har erfart retten til utdanning, arbeid og fritt valg av yrke,
- som ikke har kunnet gifte seg med den de ville, eller vært likeverdige i ekteskapet,
- osv.

Verdenserklæringens artikkel 25 sier:

Enhver har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for hans og hans families helse og velvære og som omfatter mat, klær, bolig og helseomsorg og nødvendige sosiale ytelser, og rett til trygghet i tilfelle av arbeidsløshet, sykdom, arbeidsuførhet, enkestand, alderdom eller annen mangel på eksistensmuligheter som skyldes forhold han ikke er herre over.

Og Verdenserklæringens artikkel 28 sier:

Enhver har krav på en sosial og internasjonal orden som fullt ut kan virkeliggjøre de rettigheter og friheter som er nevnt i denne erklæring.

Det er i utviklingen av denne orden PVT og RiT kan finne sin rolle. Vi antyder ikke med dette at de nasjonale og internasjonale helse- og sosialtjenestene ikke holder mål. Tvert imot. På det stadiet vi er nå, er de forbilde for de tjenestene vi ønsker å utvikle.

Jf. egenpresentasjonen av RiT:

RiT, Rådgivningsgruppa i Trondheim, er en liten menneskerettighetsorganisasjon som spesielt arbeider med rettighetene til flyktninger, asylsøkere og innvandrere. Vi ser ikke menneskerettigheter først og fremst som et juridisk fag, knyttet til den dømmende makt, med oppmerksomheten på den som krenker, men heller som et helse- og sosialfag, med oppmerksomheten rettet mot den eller de som erfarer menneskerettighetssvikt, knyttet til oppgavene å pleie, helbrede, forebygge og styrke.

Vi vil påstå det er et viktig arbeid. Fordi trendsettende politiske krefter, nasjonale og internasjonale, arbeider motsatt vei, der vi kjemper for større åpenhet, å inkludere, ønsker de å stramme inn, dømme og ekskludere.

Vårt overordnede referansedokument er Verdenserklæringen om Menneskerettighetene, som ble kunngjort som «*a common standard of achievement*». Dette omtaler de norske trendsetterne som «*Godhetstyranni*». Trendens stadige begrunnelse er «*å hjelpe dem der de er.*» En flyktning, en displaced person, er et menneske for hvem menneskerettighetene har kollapset, en som er sivilt død. Å sende noen til en flyktningetilværelse, er sivilt å avlive vedkommende.

For at Inkluderingskolen skal være effektiv, må de inkluderende instansene inkludere.

Inkludering er en god idé, god og velprøvet. Dåp, fadderuker, og statsborgerseremonier, innvielse, seremonier og opptak i hemmelige brorskap osv. Noe er demokratisk, i samsvar med menneskerettighetene, og bra. Noe er forbrytersk, farlig og ikke bra.

Vår innsats har vært å beskrive et enkelt pedagogisk verktøy, en modell aktuell å inkludere etter i mange fellesskap, for et fullverdig moderne liv krever trygg og harmonisk tilknytning til mange fellesskap; familie, barnehage, skole, nabofellesskap, arbeidsfellesskap, lag, foreninger, organisasjoner osv.

Det som bekymrer, er at verktøyet ikke kommer til utprøving og anvendelse. Kunsten å inkludere bør innøves fra ung alder og læres best når inkludering er et tyfelig og selvfølgelig poeng.

Dette betyr behov for bedre og tettere kommunikasjon og samspill.

Vær samtidig oppmerksom på at utenfor skolen står alltid noen som med glede tar imot slike som faller utenfor skolefellesskapet.

På tide å tenke tanken om et trøndersk menneskerettighetshus

Hvorfor ble *Trondheim Menneskerettighetshus* avviklet?

Det var to grunner:

- Den ene var den økonomiske. Husleia tok knekken på prosjektet.
- Den andre var den organisatoriske. Vi utviklet oss aldri til noe mer enn et samboerskap av edle og ideelle organisasjoner.

Og hvorfor opprette et *Trøndersk Menneskerettighetshus* nå?

- Tiden er moden. Jf. at regjeringen innvilger betydelige summer til integrering.
- Samtidig trengs et hus som rommer senterfunksjoner:
  - et helsesenter for innvandrerkvinner,
  - kurs-, konsert- og øvingslokaler,
  - bibliotek og seminarrom.
  - kontorer, administrasjon og ledelse,

Det er håpløst og vi gir oss ikke

Jan Erik Vold

I mai 2017 spurte vi de politiske partiene:

Kloden koker,

Tør vi ta miljø- og klimakrisa på alvor,
før temperaturen blir for høy?

Tør vi ta menneskerettighets- og flyktningkrisa på alvor,
før krigene blir for varme?

Vårt engasjement er menneskerettigheter.

Vår observasjon er at flyktninger,
når flyktningetettheten blir for stor
og tilværelsen for meningsløs,
blir brukt til virksomhet
som skaper nye flyktninger
i hopetall.

I 2017 og 2018 har vi journalført 116 saker med 120 DUF nummer. Et DUF-nummer betyr en som ikke har norsk personnummer. Tidligere hendte det at vi fikk positive svar fra Departementet eller UNE. At noen av våre medlemmer kunne skifte fra DUF til norsk personnummer. Nå er det sjelden, helst i familiegjenforeningsaker. I asylsaker er det svært sjelden. Likevel kommer asylsøkere til oss. Og vi skriver. Men vi bruker ikke bestandig samme språket. Der politikerne sier «*Streng og Rettferdig*», vil vi ofte mene: «*Grusom, umenneskelig og nedverdiggende (streng) og vilkårlig (rettferdig)*»

Der vi viser til *menneskerettighetene*, viser UNE til *gjeldende praksis*. De to er ofte på kollisjonskurs. På de neste sidene viser vi eksempler på problemstillinger vi har arbeidet med i 2018:

- om å stoppe tvangsutsendelse av avviste asylsøkere til Afghanistan
- menneskerettigheter versus innvandringspolitiske hensyn
- Civiliter mortuus – sivilt død
- Vedrørende torturforebygging
- Anmodning om anerkjennelse av menneskeverd og like og umistelige rettigheter

Anmodning om å stoppe all tvangsutsendelse av avviste asylsøkere til Afghanistan

Utdrag av åpent brev til regjeringen – mai 2017

Fenomen – Unge asylsøkere som forsvinner fra mottak

Afghanske ungdommer som gjenfinnes som uteliggere i Paris. Signalene *de* sender, bør også tas på alvor. De vet hva de flykter fra. De flykter fra noe som er verre. Frykten deres er gjerne genuin. Den kjenner best til frykten som har båret den på.

Tvungne forsvinninger

De siste årene har Politiets Utlendingsenhet årlig transportert ut mer enn 7000 avviste asylsøkere med tvang. Dermed er de borte. Vi får ingen ting vite hva som videre skjer med disse menneskene; hvor mange som klarer å etablere seg på verdig vis, og hvor mange som ikke klarer det, hvor mange som flykter videre, hvor mange som fanges opp av mafia, trafficking, milits eller hellig krig og hvor mange som frister tilværelse i leir, slum eller fangenskap. De forsvinner. Det er grunn til å tro at et betydelig antall av uttransporteringene er brudd på det som kalles non-refoulement. Non-refoulement vil si et absolutt forbud mot å sende noen til et sted eller en situasjon hvor de risikerer forfølgelse. Forfølgelse vil si alvorlig mangel på og krenkelser av menneskeverd og menneskerettigheter. Praksisen er i konflikt med FNs konvensjon mot tvungne forsvinninger. Jf. Verdenserklæringens artikkel 9: «*Ingen må utsettes for vilkårlig arrest, fengsling eller landsforvisning.*»

Mulighetene for verdig repatriering i Afghanistan er små.

Det man først og fremst trenger ufaglærte unge menn til, er å bære våpen. På den ene siden krigsherrer, militære og politi. På den andre siden Taliban og andre milits- og jihad-grupper. Taliban betaler bedre enn myndighetene.

Det man først og fremst trenger ufaglærte unge kvinner til, er bruk og misbruk. En kvinne som er utstøtt eller har flyktet fra familie og lokalsamfunn har ikke en snøballs sjanse til å etablere et verdig liv.

Den største sivile næringen er jordbruk. Den delen av jordbruket som gir størst avkastning, er dyrkning av opium. En vesentlig del av afghansk økonomi er basert på opium. Opium er en av grunnene til at Taliban betaler mer.

En håndverkstradisjon som gir inntekter av betydning, er produksjon av håndvevde tepper. Det som er et problem, er at denne teppeproduksjonen er en av de virksomhetene i Afghanistan som i vesentlig grad er basert på barnearbeid.

Det er i transportsektoren vi finner de største prosjektene for utvikling av den sivile økonomien, Afghanistan i posisjon som transittland. I 2019 ventes ferdig en olje- og gassledning som går fra Turkmenistan til Afghanistan, Pakistan og India.

En gang var også Afghanistan rikt og mektig, materielt og kulturelt, fordi Afghanistan lå der det lå, som knutepunkt i det sentralasiatiske veinettverket, det som kaltes *Silkeveien*, med forbindelser til både India og Kina, Persia og Europa. Ideen og strategien er å bygge *Den Nye Silkeveien*, å utvikle rollen som nye knutepunkt, som grunnlag for ny rikdom, materielt og kulturelt. Men denne utviklingen går ikke fort.

Likevel, det finnes en transportsektor som allerede i dag gir høy avkastning, den som kalles trafficking; trafficking av narkotika, mennesker og våpen.

Afghanske fremmedkrigere

Vi har ikke statistikker å slå i bordet. Hvor mange som etablerer seg i legal virksomhet, og hvor mange som havner i uverdigg virksomhet, hvor mange som ender som narkovrak under broene i Kabul, hvor mange som flykter videre, og hvor mange liv som går tapt.

Foranledningen til dette anskriket er opplysninger vi har fått om innsats av afghanske fremmedkrigere i Syria. Det er informasjon fra asylsøkere som har kommet til Norge etter mange år som illegale flyktninger i Iran. Om tilbud fra iranske religiøse myndigheter om å dra til krigen i Syria, for å forsvare moskeen som bærer Zaynabs navn. Betalingen kan være at familien får oppholdstillatelse i Iran. Det dreier seg ikke bare om tilfeldige enkeltpersoner. I følge Wikipedia er det en avdeling på mer enn 10.000 unge afghanske menn knyttet til slikt oppdrag.

Enslige Afghanske unge menn. Redde. Frustrerte. Som skremmes eller sendes bort fra Norge. Hvor stor er risikoen for at noen av dem blir smittet av jihadisme og terrorisme? Hvordan hjelpe dem til å bli immune mot slik smitte?

Trolig er beste medisinen den de har bedt om; trygghet, tilhørighet og skole, å kunne legge til rette for en god fremtid. ...

...Jihadisme og terrorisme er virksomhet i skremmende vekst. Medvirkende årsak er veksten i antall flyktninger. Det er en ond spiral: Jihadisme og terror sender mennesker på flukt. Det betyr at flere blir rekruttert til jihadisme og terror, som igjen betyr flere mennesker på flukt, og flere jihad- og terrororganisasjoner. Vi er vitne til kjedereaksjoner som akselererer og fort kan nå kritiske størrelser og komme helt ut av kontroll.

...

MENNESKERETTIGHETER VERSUS INNVANDRINGSPOLITISKE HENSYN

Dette er to korte utdrag fra en 12 siders rapport som ble lagt fram på seminar 24.11.2012 under Freds- og Menneskerettighetsdagene 2018.

Det som er rapportens poeng, er i *Tilfellet Maryam* å gå gjennom UNEs begrunnelse, avsnitt for avsnitt, og sammenholde med de aktuelle menneskerettighetene. Det vi finner er at UNEs *Innvandringspolitiske hensyn* punkt for punkt er i konflikt med menneskerettighetene. Det dreier seg ikke om tilfeldige feilskjær. Det er systematisk. Det det er tale om, er innarbeidete formuleringer, såkalt *gjeldende praksis*.

Merk samtidig at bildet ikke er statisk. Det er viktig å se dynamikken. Samtidig som vi roper varsko, at innvandringspolitiske hensyn er ført for langt, hører vi ropene, fra regjeringskrefter, om ytterligere innstramminger.

ONDSKAPENS BANALITET – EN SPIRAL OM MORAL

Med fornuft og samvittighet. Verdenserklæringens artikkel 1, andre setning:

De (alle mennesker) er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.

Verdenserklæringen ble kunngjort som «*et felles mål for alle folk og alle nasjoner*» eller, for å holde oss til den engelske grunnteksten: «*a common standard of achievement*»

Med andre ord, samvittighetens referanse er Verdenserklæringen om Menneskerettighetene. Når samfunnets moral er synonym med verdenserklæringens menneskerettigheter, er samfunnslojalitet og samvittighet sammenfallende. Men, når samfunnet krever lojalitet til kvaliteter som er i konflikt med menneskerettighetene, da er det fare på ferde. Og om slike tendenser får utvikle seg, runde etter runde, og bli alminnelige, og alminnelig akseptert, da har vi under utvikling en ond spiral. Slik er ondskapens banalitet.

Det andre utdraget er et eksempel på hvordan vi holder UNE begrunnelse opp mot menneskerettigheter som «*samvittighetens røst*».

UNE skriver:

Det gjøres ikke unntak fra 24-årskravet

UNE mener det ikke er åpenbart at ekteskapet ikke er frivillig. UNE har lagt vekt på at partene kommer fra et land hvor utlendingsforvaltningen har erfaring med at tvangsekteskap forekommer. UNE viser til Landinfos temanotat ...

Også i Iran er UNE kjent med at tvangsekteskap forekommer. Det vises blant annet til ... , hvor det fremgår at tvangsekteskap forekommer i Iran.

UNE har merket seg at både klageren og referansen er oppvokst i eksil i Iran. UNE er kjent med at de kulturelle normene rundt ekteskap i mange tilfeller blir opprettholdt av afghanske familier i Iran. Det vises her blant annet til ... , hvor det fremgår at afghanske foreldre i Iran ofte ønsker at deres barn gifter seg med ektefeller som er godkjent av dem.

UNE merker seg anførselene om at ekteskapet ikke bare er frivillig, det er også ønsket fra klagerens side. Det vil imidlertid i dette tilfelle være nærmest umulig for utlendingsmyndighetene å fastslå md høy grad av sikkerhet at ekteskapet er åpenbart frivillig. UNE kan heller ikke legge vekt på forklaringen fra klageren, da hun kan ha vært utsatt for press.

Holdt opp mot samvittighetens røst

Verdenserklæringens artikkel 16.1:

Voksne menn og kvinner har rett til å gifte seg og stifte familie uten noen begrensning som skyldes rase, nasjonalitet eller religion. De har krav på like rettigheter ved inngåelse av ekteskapet, under ekteskapet og ved dets oppløsning.

Verdenserklæringens artikkel 16.2:

Ekteskap må bare inngås etter fritt og fullt samtykke av de vordende ektefeller.

CIVILITER MORTEUUS - SIVILT DØD

Dette er utdrag fra en rapport som ble lagt fram på seminar 15.12.2018 under Freds- og Menneskerettighetsdagene 2018.

29.06.2018 skrev jeg følgende varsel til UNE om en kvinne fra Etiopia:

Sivilt død, det vil si et menneske som er uten sivile rettigheter.

Søkeren søkte norsk beskyttelse for 14 år siden. Snart 10 år har gått siden UNEs endelige vedtak. Vedtaket er ikke bare et forvaltningsmessig avslag på en søknad om beskyttelse. Det har vært henvisning til ubeskyttet tilværelse, i praksis en ikke tidsbegrenset dom; utstøtt, fredløs.

Det er en barbarisk dom. Vi minner om at den utstøttes status i prinsippet er lavere enn slavens. Fordi slaven har tilhørighet. Å bli utstøtt er grusomt, er mobbing, er apartheid. Å være utstøtt er umenneskelig, er isolasjon. Å bli utstøtt er nedverdiggende. Fordi den utstøtte noteres med negativ verdi.

Denne søkeren er én av mange. De kommer fra land som bl.a. Eritrea, Etiopia, Iran og andre, land som produserer mange asylsøkere, og som det er vanskelig og gjerne uforsvarlig å returnere asylsøkere til. Effektivt er hun fange i ubeskyttet tilværelse.

Én ting er at slike resultater er i samsvar med innvandringspolitiske målsetninger. Noe annet er at de bryter med prinsipper om menneskerett, menneskeverd og likeverd. Det er ikke høvisk. Det skaper unødvendig frustrasjon og lidelse.

Samtidig er det innvandringspolitisk uklokt. I utgangspunktet dreier det seg om velvillige mennesker som kunne kommet vårt samfunn til nytte. Å hope dem opp som en voksende samling av frustrerte og uforutsigbare fredløse, gjør dem i stedet til kostnad for samfunnet og kilde til fordøm og fremmedhat.

Dette varsles det herfra om. Vi ber om at varslet blir brakt til rett organ med ansvar og kompetanse til å behandle slike varsler.

For denne søker begjæres igjen omgjøring og utsatt iverksettelse.

Vi ber om at hun sivilt gjenopplives, og at eksistensen hennes legaliseres, med rett til både å arbeide og å finne tilhørighet i norske samfunn. Vi ber om at hun registreres, med navn og status og sivile rettigheter. Og vi ber om at hun inviteres til å delta i introduksjonsordningen.

Nobels fredspris ble i år delt ut til Nadia Murad og Denis Mukwege for deres kamp mot seksualisert vold brukt som våpen i krig og væpnede konflikter. Vi siterer fra Berit Reiss-Andersens overrekkelsestale:

Soldater fra alle sider i konflikten har angrepet unge kvinner. De har angrepet barn. De gjør det for å skade dem og bryte dem ned, men også for å bryte ned og demoralisere det samfunnet de lever i. Grov seksuell vold rammer offeret, det rammer familien, og det rammer hele den landsbyen og det samfunnet kvinnen er en del av.

Snøballkvinner

«*Lausunge*» sa vi, om unger som var født utenfor ekteskap. Det var ikke noen pen betegnelse. Når vi sa det, var det ofte som et skjellsord. «*Løse kvinner*» skrev jeg, om kvinner som ikke var forankret i familie og/eller lokalsamfunn. Hvorfor «*løse kvinner*»? sa Kjell Olaf, han likte ikke uttrykket.

Jo sa jeg. Ei jente som er støtt ut av familie og lokalsamfunn, har ikke en snøballs sjanse til å etablere seg på verdig vis.

Da skal du kalle dem «*Snøballkvinner*» sa Kjell Olaf.

The new pathology – Den nye sykdomslæren

Det som her skal være poenget, er:

- at ved voldtektene og den ekstreme seksuelle volden kollapser det jentene har hatt av status, menneskeverd og menneskerettigheter, pluss snøballkvinnenenes erfaring:
- at de (alene) ikke har en snøballs sjanse til å etablere seg på verdig vis.

De er Sivilt døde, eventuelt: De er i sivilt koma.

Et fruktbart begrep

En flyktning er en displaced person, er et menneske utenfor samfunn, er en for hvem menneskeverd og menneskerettigheter har kollapset. Poenget er ikke å hjelpe ham eller henne der de er, hva nå måtte menes med det. Poenget er ikke om de er troverdige eller ikke. Poenget er å initiere prosesser til å vekke ulykkelige mennesker opp av sivilt koma. Poenget er å finne samfunn å inkludere flyktningene i. Poenget er å kunne vekke så mange som mulig og så godt som mulig opp og ut av sivile koma og utenforskap og inn i sivile samfunn.

Det motsatte, å henvise til utenforskap, å holde verdifulle mennesker i sivilt koma, er barbarisk handling. Strategisk er det ytterst uklokt. Fordi i sivilisasjonens utenforskap opererer barbariske krefter, bl.a. slike som organiserer og inviterer til handlinger som det å bruke seksualisert vold som våpen. I Kivu-provinsen har en særdeles ondartet og smittefarlig type spiraler fått rotere nærmest uhindret i mer enn 20 år.

VEDRØRENDE TORTURFOREBYGGING

Gjengivelse av brev til Sivilombudsmannen 08.01.2019.

I tilknytning til Menneskerettighetsdagen 10. desember og tildelingen av Nobels Fredspris arrangerte Rådgivningsgruppa i fjor en serie seminarer med utgangspunkt i årets Nobelpris og erfaringer fra vårt eget saksarbeid. Vedlagt følger kopi av:

- Invitasjon til seminarene
og to notater skrevet av Bernt Hauge og brukt som innledninger:
- 15.10.2018 Menneskerettigheter versus Innvandringspolitiske hensyn
Ondskapens banalitet – en spiral om moral
Tilfellet Maryam
- 15.12.2018 Civiliter Morteuus – Sivilt død

Som det går fram av de første linjene i «*Civiliter Morteuus*», var dette skrevet som et varsel til UNE. Vi var da ikke oppmerksomme på «*Optional Protocol*» og Sivilombudsmannens rolle i torturforebyggingens tjeneste. Med dette oversendes dokumentene til Sivilombudsmannen som rett varslingsinstans.

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en liten menneskerettighetsorganisasjon som arbeider spesielt med rettighetene til flyktninger, asylsøkere og andre innvandrere. Vårt fremste og overordnede referansedokument er *Verdenserklæringen om Menneskerettighetene*. I samsvar med denne, jf. at den er kunngjort som «*a common standard of achievement ...*», oppfatter vi ikke menneskerettighetene først og fremst som et juridisk fag, knyttet til den dømmende makt, men mer som et helse- og sosialfag knyttet til oppgaven å pleie den menneskerettslige helse.

Jf. Verdenserklæringens artikkel 28:

Enhver har krav på en sosial og internasjonal orden som fullt ut kan virkeliggjøre de rettigheter og friheter som er nevnt i denne erklæring.

Tilfellet Maryam

Vi viser til Verdenserklæringens innledning, andre avsnitt:

da tilsidesettelse av og forakt for menneskerettighetene har ført til barbariske handlinger som har rystet menneskehetens samvittighet ...

I Tilfellet Maryam tar vi for oss et konkret vedtak gjort av UNE, og går gjennom UNEs vurdering, avsnitt for avsnitt, og holder UNEs ord opp mot den eller de aktuelle menneskerettighetene. *Tilfellet Maryam* er representativt for den slags saker. Den demonstrerer det som kalles «*gjeldende praksis*». Poenget er at ofrene lider, at dette er i samsvar med innvandringspolitiske hensikter, og at vedtaket derfor er barbarisk. Punkt for punkt er menneskerettigheter satt til side. Den systematiske disrespekten for denne familien og deres menneskeverd og menneskerettigheter, gjør at det er på sin plass å bruke uttrykket «*tilsidesettelse av og forakt for*».

*... enhver handling hvorved alvorlig smerte eller lidelse
... bevisst blir tilføyet en person ... i den hensikt ...*

På side 3 holder vi Stortingsmelding Nr. 17 (2000-2001) opp mot Torturdefinisjonen:

Stortingsmelding nr. 17 satt enkle ord på gammel pedagogisk visdom, nemlig:

- *At når vi sender signaler ut i verden om at vi behandler asylsøkere godt, lokker vi til oss flere asylsøkere.*
- *Men sender vi ut i verden signaler om at vi behandler asylsøkere dårlig, reduserer vi strømmen av asylsøkere til Norge.*

Torturdefinisjonen, *Torturkonvensjonens artikkel 1* lyder:

I denne konvensjon skal uttrykket «tortur» bety enhver handling hvorved alvorlig smerte eller lidelse, enten fysisk eller psykisk, bevisst blir tilføyet en person i den hensikt å oppnå fra vedkommende eller en tredje person opplysninger eller en tilståelse, straffe vedkommende for en handling som denne person eller en tredje person har begått eller mistenkes for å ha begått, eller true eller tvinge vedkommende eller en tredje person, eller av hvilken som helst årsak basert på diskriminering av noen art, når slik smerte eller lidelse påføres av eller på tilskyndelse av eller med samtykke eller aksept fra en offentlig tjenestemann eller annen person som opptrer i embeds medfør...

Stortingsmelding Nr.17 holdt opp mot torturdefinisjonen

Én ting er grenseoppgangen, når er smerten eller lidelsen alvorlig nok til at handlingen kan betegnes som tortur – eventuelt grusom, umenneskelig eller nedverdiggende? Det ble aldri gjort noen slik grenseoppgang. En annen ting er at den bare idé og hensikt må betegnes som dårlig moral. Det dreier seg om å bruke dårlig moral som rettesnor.

Civiliter Morteuus – Sivilt Død

I «*Civiliter Morteuus – Sivilt Død*» tar vi utgangspunkt i sakene til 2 lengeværende asylsøkere. De er representative for en gruppe som har vært varslet om mange ganger før, omtalt som lengeværende, papirløse, ureturnerbare, mennesker i limbo ... Vi velger altså å si *Sivilt døde*.

Vi viser til Verdenserklæringens innledning, første avsnitt:

Da anerkjennelsen av menneskeverd og like og umistelige rettigheter for alle medlemmer av menneskeslekten er grunnlaget for frihet, rettferdighet og fred i verden, ...

Her har vi å gjøre med mennesker som ikke har fått anerkjent hverken menneskeverd eller like og umistelige rettigheter. De er sivilt døde. De er henvist til ubeskyttet tilværelse, til å leve avvist og utvist, uønsket, utenfor og isolert fra samfunnet. Det er det som i skolen kalles mobbing. Og det er langt fra bagateller. Det dreier seg om grusom, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff.

Også dette er former for isolasjon som ikke bør vare for lenge. Fordi det da er tortur.

Sluttkommentar

Rådgivningsgruppa har flere medlemmer som sliter med samme eller tilsvarende problematikk, og som vi har planer å følge opp i tiden som kommer. Derfor vil vi være takknemlige for en snarlig første tilbakemelding:

- med bekreftelse av at Sivilombudsmannen er den rette instans å varsle til,
- og er åpen for en generell og prinsipiell dialog,
- og i hvilken grad det er ønskelig at vi knytter våre spørsmål til konkrete og identifiserte enkeltsaker

Med hilsen

For Rådgivningsgruppa i Trondheim

Bernt Hauge
Daglig leder

Arvid Rosseland
Styreleder

ANMODNING OM ANERKJENNELSE

Utdrag av brev til UDI 18.01.2019

Vi viser til Verdenserklæringens innledning, de to første avsnittene:

Da anerkjennelsen av menneskeverd og like og umistelige rettigheter for alle medlemmer av menneskeslekten er grunnlaget for frihet, rettferdighet og fred i verden,

Da tilsidesettelse av og forakt for menneskerettighetene har ført til barbariske handlinger som har rystet menneskehetens samvittighet, og da framveksten av en verden hvor menneskene har tale- og trosfrihet og frihet fra frykt og nød, er blitt kunngjort som folkenes høyeste mål,

Med dette anmodes om at søkeren, og likeledes hennes 2 sønner,

- får anerkjent menneskeverd og like og umistelige rettigheter i samsvar med Verdenserklæringen om Menneskerettighetene, og
- at dette blir registrert i norsk og internasjonalt folkeregister i samsvar med Konvensjonen om Sivile og Politiske Rettigheter, artikkel 24, jf. Barnekonvensjonens artikkel 7.

Den 11.09.2018 skrev vi slik i omgjøringsbegjæring til UNE:

Det denne saken viser, er et menneske som er under gulvet, det vil si under the social protection floor. Det saken er eksempel på, er hvordan fokus på innvandringsstrategiske hensyn kan bli så konsentrert at den som har som oppgave å se mennesket, ikke ser gulvet, the social protection floor, enn si, ikke ser gulv og menneske i samme bilde.

Artikkel 1, første setning:

Alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter.

Denne kvinnen ble ikke registrert ved sin fødsel. Hun ble født utenfor landets grenser. Hun vokste opp uten familietilhørighet. Hun var ikke registrert i noe samfunn. Hun hadde ikke tilhørighet. Hun var og er statsløs og rettighetsløs. Hun er uten utdanning og kompetanse. Hun var etterlatt og hjelpeløs. Hun var uten fast holdepunkt. Hun drev i land i Norge. Som et stykke rekved. Som et stykke rekved. Ingen avsender. Ingen returadresse. Ingen tilhørighet.

Hun befinner seg på norsk jord. Det er intet annet land å sende henne til. I samsvar med helsevesenets tradisjon er det derfor Norges ansvar å ta vare på og beskytte henne.

Vi minner om Verdenserklæringens artikkel 1, andre setning:

De er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.

og om Verdenserklæringens artikkel 28:

Enhver har krav på en sosial og internasjonal orden som fullt ut kan virkeliggjøre de rettigheter og friheter som er nevnt i denne erklæring.

Søkeren er en av de som så langt aldri har erfart anerkjennelse av menneskeverd og like og umistelige rettigheter. Hun har vært holdt utenfor den krets. Hun er født displaced. Selv omtaler vi mennesker som mangler slik anerkjennelse, for Sivilt døde.

Verdifastsettelse i forhold til Verdenserklæringens artikkel 17: «*Enhver har rett til å eie eiendom ...*», det vil spesielt si til å eie seg selv, sin arbeidskraft og et livsgrunnlag. Uten rett til å arbeide er søkeren definert som uten verdi. Artikkel 17 sett sammen med artikkel 4, som er om slaveri og slavehandel. Søkerens status er ikke høyere enn slavens og trellens, kanskje lavere. For slike har definert tilhørighet.

Verdenserklæringens artikkel 5, som er om tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Vi har merket oss *Committee against Torture* i «*Concluding observations on the eight periodic report of Norway*» (23 April-18 May 2018), punkt C. *Principal subjects of concern and recommendations,*

- *in paragraph 11 on solitary confinement*
- *in paragraph 15 on the detention of foreigners*
- *in paragraph 16 on the legal safeguards afforded to asylum seekers and foreign nationals pending expulsion*
- *and in paragraph 22 on unaccompanied minors missing from asylum centers*

hvorav vi siterer fra paragraph 15:

The Committee is concerned about the high incidence of systematic isolation ...

Denne søkeren har gjennom nå mer enn 10 år i Norge måttet utholde et liv i høy grad av isolasjon, fra norsk befolkning, fra norsk samfunnsliv og arbeidsliv. Mest smerter det formodentlig å være isolert fra sine to sønner. Det bør ikke være tvil om at isolasjon påfører smerter, og at dette er i samsvar med hensikten. Jf. uttrykk som *innvandringspoliske hensyn* og *allmennpreventive hensyn*. Vi mener å ha dekning for å bruke ordet *Tortur*.

VIRKSOMHETSPLAN 2019

LANGSIKTIGE MÅL

På side 4 siterte vi Virksomhetsplanen for 2016:

Et langsiktig mål er derfor både å stimulere til og medvirke til at det utvikles en nasjonal, profesjonell og kompetent menneskerettighets-tjeneste, som er samordnet med og på linje med helse- og sosialvesenet.

Det skal være kontinuitet og utvikling i virksomheten. Det vil si:

- I samsvar med vedtektenes medlemsparagraf viderefører vi virksomheten som interesseorganisasjon for flyktninger og asylsøkere, med kontor som stadig er åpent og fri for terskler, og med saksvarige medlemskap. Tatt i betraktning alle innstramninger, som gjør det vanskeligere i enkeltsaker å vinne gehør for retten til beskyttelse enn før, må vi framover utrede flere saksområder for kamp i det offentlige rom. Erfaringen er at rettigheter som ikke hevdes, fort visner hen. Det gjelder også menneskerettigheter. Eksempler på saksområder som engasjerte oss i 2018 og vi tar sikte på å følge opp i 2019, er:
  - Non refolement – tvangsutsendelser til Afghanistan   side 13 ff
  - Menneskerettigheter versus Innvandringspolitiske hensyn   s 15 ff
  - Ondskapens banalitet – et spill om moral   side 15 ff
  - Holdt opp mot samvittighetens røst   side 15 ff
  - Civiliter Morteuus – Sivilt død   side 17 ff
  - Vedrørende torturforebygging   side 19 ff
  - Anmodning om anerkjennelse   side 22 ff

Ting tar tid. Her dreier det seg om å snu stygge trender, trender som har funnet feste i statsapparatet. Målet - ligger langt der framme.

- I og med arbeidet med Inkluderingskolen (side 5 ff) er det naturlig å føye til «*Innvandrere*» i vedtektenes medlemsparagraf: «*Rådgivningsgruppa i Trondheim er en interesseorganisasjon for flyktninger, asylsøkere og innvandrere ...*» Dette vil bli foreslått for årsmøtet.
- Samtidig er det naturlig å finne og føye sivilt døde til målgruppa for Inkluderingskolen.

STRATEGISK

I 2019 vil Jeylani A: Rufa'i lede Rådgivningsgruppa inn i den elektroniske tid:

- **På facebook:** www.facebook.com/RiTrondheim
- og
- **På nettstedet:** www.RiTrondheim.org

Menneskerettigheter blir som oftest oppfattet som et juridisk fag, knyttet til den dømmende makt. Dette preger faglitteratur, utdanning og offentlig debatt.

I Rådgivningsgruppa oppfatter vi menneskerettighetene mer som et helse- og sosialfag, knyttet til oppgavene å hele og pleie. Vi bruker betegnelsen «*klinisk menneskerettighetsarbeid*». Dette er et ungt fagområde, med lite faglitteratur, utdanning og offentlig debatt.

Formålet med nettstedet er først og fremst å være en faglig bank, å være både bibliotek og arkiv, referanselitteratur for et kompetansesenter.

Det er viktig at nettstedet spiller sammen med Facebook-gruppa. Formålet med facebook-gruppa er, med nettstedet i ryggen, å vise Rådgivningsgruppas ansikt og invitere til å slutte opp om vårt engasjement.

FOR EKSEMPEL

Flere medarbeidere

Vi vil trenge en stab av lærere, gjerne gode pensjonister som i et samarbeid med AOF og andre studieforbund, kan tenke seg å gjøre en innsats i inkluderingens tjeneste. Jf. side 5, «*Inkluderingskolen*».

Å tenke tanken om et trøndersk menneskerettighetshus

Jf. side 11: «*På tide å tenke tanken ...*» For å tenke en slik tanke, må noen ta et initiativ. Den beste tiden for et slikt initiativ tør være et valgår, fortrinnsvis et år for valg til kommune- og fylkesting.

Mange av medlemmene i RiT og PVT vil stemme for første gang i år. Dette er tema som det er svært aktuelt å bringe på banen.

KALENDER 2019

Vi har en møtetradisjon i Rådgivningsgruppa, tid for kontakt med medlemmer og andre interesserte, tid for faglig diskusjon, legge fram rapporter, se framover, nye strategier, nye tiltak.

Vårsemesteret vies til årsmøte og til temaet likeverd.

Høstsemesteret vies til de fire frihetene, til valg i valgår og til freds- og menneskerettighetsdager i tilknytning til menneskerettighetsdagen 10. desember og mange ganger til utdelingen av Nobels fredspris.

Våren 2019

Lørdag 9. februar

Seminar og årsmøte

I seminaret legger vi fram og gjennomgår:

- virksomhetsregnskap for det året som gikk og
- utkast til virksomhetsplan for året vi går inn i.

Fredag 8. mars og eventuelt lørdag 9. mars:

Den Internasjonale Kvinnedagen

- Kvinnedagen i Snøballkvinne-perspektiv
- Innvandrere og førstegangselgere møter politikere.
Jf. møtet 21. august

Onsdag 9. mai

Det kliniske menneskerettighetsarbeidet

Daglig leder orienterer

Mandag 17. juni

Likeverd

17. juni er Henrik Wergelands fødselsdag

Høsten 2019

Onsdag 21. august

Ytringsfrihet

Foran valget: Hvor er innvandrerne i ytringsbildet?

Jf. møte 8-9. mars

Onsdag 2. oktober

Frihet fra frykt og nød

2. oktober er Gandhis fødselsdag.

Spørsmålet er: Hvor ble det av ikkevolden?

Freds- og Menneskerettighetsdager i desember

10. desember er Menneskerettighetsdagen.

10. desember er Alfred Nobels dødsdag.

Desember er tiden for freds- og menneskerettighetsdager.

På ønskelisten

Trosfrihet

The Universal Declaration of Human Rights, er universell. Den er kunngjort som *a common standard of achievement*.

Poenget er at mange religioner, livssyn og ideologier også gjør krav på å være universelle.

Spørsmålet er: Betyr trosfrihet at den enkelte kan leve med to eller flere moralske standarder? Eller betyr det at når det kommer til moral og moralske normer, så har skaperne av Verdenserklæringen beskrevet en standard som i bunn og grunn er den samme i alle religioner, ideologier og livssyn?

Ønsket er å etablere en drøfting med dette som tema, ikke bare av intellektuell nysgjerrighet, men fordi det har en egen verdi at de som skal være moralens lærere, veiledere og voktere, har vært og stadig er utfordret på dette spørsmålet.

Rådgivningsgruppa i Trondheim

Kjøpmannsgata 51

7011 Trondheim

Telefon 73 80 64 95

Nettside www.RiTrondheim.org

Facebook www.facebook.com/RiTrondheim